

کریدور شمال – جنوب؛ پل موفقیت اقتصادی ایران

گیلان امروز– کشورهای آسیای مرکزی علاقه مندند با هند، کشورهای آسیای جنوب شرقی و افریقا ارتباط داشته باشند ولی به دلیل محدودیت های جغرافیایی این امکان برایشان فراهم نیست.
مجید رتوفی:کریدور بین المللی حمل و نقل شمال – جنوب با شاخه های فراوان مورد توجه ایران، هند، روسیه، کشورهای قفقاز و آسیای مرکزی و اروپاست.
چینی ها هم اعلام کرده اند که بندر گوادر در پاکستان تا پایان سال ۲۰۱۶ افتتاح می شود.اگر بزرگراه کاشغر در چین به گوادر هم راه اندازی شود،کریدور شمال – جنوب و بندر چابهار مقابل قدرت تجاری و اقتصادی چینی ها چقدر فرصت عرض اندام دارد؟

روسیه تحت تحریم های امریکا و متحدانش در پی متنوع سازی مسیرهای مختلف اقتصادی و تجاری خود است. چنانکه خطوط لوله گازی خود به چین و آلمان را توسعه می دهد. با اوپک بر سر طرح فریز نفتی مذاکره می کند و همراه با ایران و آذربایجان در باکو بر توسعه کریدور شمال – جنوب تاکید می کند.حتی حاضر می شود در ساخت راه آهن در خاک ایران هم سرمایه گذاری کند.

این کریدور، سه ربع قرن پیش، به داد مردم روسیه رسیده است. در جریان جنگ جهانی دوم، استالین فکرش را هم نمی کرد که شریک استراتژیکش در تقسیم اروپای شرقی، به شوری حمله کند. او به صداهای مخالف توجهی نمی کرد و نسبت به هیتلر بدگمان نبود. اما هیتلر ثابت کرده بود که قابل پیش بینی نیست. شاید هم استالین بیش از حد خوش خیال بود. چراکه بخشی از نفرت هیتلر نسبت به روس ها در کتاب «تبرد من» آشکار شده بود.

به هر روی، بزرگترین اشغال تاریخ بشر صبح ۲۲ ژوئن

۱۹۴۱ کلید خورد و طی عملیات بارباروسا بیش از ۳۰۹ میلیون سرباز، مسافتی به طول ۲۹۰۰ کیلومتر مرز مشترک را اشغال کردند. هیتلر قصد داشت پس از فتح اتحاد جماهیر شوروی، سراغ هند و خاورمیانه برود و دنیایی دیگر را رقم بزند و فاتح بزرگ جنگ جهانی دوم باشد، اما فکر نمی کرد که مسیر راه آهن جنوب به شمال ایران و جاده های شوسه این مسیر، سرنوشت او و دنیا را تغییر دهند.

پس از عزل رضاشاه و اشغال شمال و جنوب ایران، متفقین از مسیر جنوب به شمال ایران، حدودینچ و نیم میلیون تن اسلحه، مهمات، مواد غذایی و دارو به شوروی منتقل کردند؛ کمکی که به عقیده بسیاری از محققان یکی از مهم ترین دلایل شکست هیتلر در شوروی بود و بزرگ ترین خسارت را به ارتش نازی زد.

۵۸ سال پس از کمک های متفقین به شوروی از طریق ایران و ۸ سال پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و رفع خطر بالقوه آن برای امنیت ایران، کانتینرهای ۲۰ و ۴۰ فوتی، اجناس و کالاهای صادراتی سری لانکا و هند را در بندرعباس بار زدند و به سمت دریای خزر حرکت کردند تا مشخص شود چه مسیر خوبی برای کوتاه کردن مسیر و هزینه حمل و نقل از طریق کانال سوئز در دسترس است.

یک سال بعد در سال ۲۰۰۰اجلاس سن پترزبورگ میزبان طرف های روسی، ایرانی و هندی بود تا بحث احداث کریدور بین المللی حمل و نقلی شمال جنوب به عنوان کریدور طلایی نهم معرفی شده توسط سازمان تجارت جهانی مورد توافق قرار بگیرد. یک سال بعد مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان، این قانون را تصویب کردند و کریدور شمال جنوب عملا به عنوان پروژه ای جذاب برای کشورهای منطقه معرفی شد.

به این ترتیب، سه بازار و مرکز توزیع و حمل و نقل بار جهانی یعنی حوزه خلیج فارس، اوراسیا و حوزه کشورهای جنوب و جنوب شرقی آسیا با شرایطی سهل تر به یکدیگر دسترسی پیدا می کردند. از بنادر هند، کشتی ها به سمت یکی از بنادر ایران (مطابق برنامه آن زمان بندرعباس) حرکت می کردند و بار کشتی ها از طریق خاک ایران به سمت دریای خزر منتقل می شد و از طریق بندر انزلی به سمت روسیه

آیا اقتصاد ایران می تواند به رشد پایدار دست پیدا کند

گیلان امروز– اقتصاد ایران به منظور ایجاد اشتغال برای موج نیروی کار بالقوه سال‌های آینده و همچنین برای رشد و ارتقای جایگاه خود در منطقه و جهان، نیاز به حفظ اقتصادی پایدار و بالا دارد.

مجید سلیمی‌پروچی: دستیابی به رشد اقتصادی پایدار در بلندمدت و عوامل ایجاد آن، یکی از مسایلی پراهمیت برای اقتصاددانان و سیاست‌گذاران اقتصادی است. کاهش تقاضا را می‌توان مهم‌ترین چالش اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۴ دانست. تحریم‌های سخت‌گیرانه نفتی، تجاری و بانکی و در پی آن، دو سال رکود عمیق اقتصادی، کاهش قابل توجه قدرت خرید خانوارها را در پی داشت؛ به طوری که از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ درآمد ملی سرانه حدود ۲۳ درصد کاهش یافت.

از سوی دیگر، کاهش قیمت جهانی نفت‌خام و در نتیجه افزایش کسری منابع دولت، به عنوان بزرگ‌ترین تقاضاکننده کالا و خدمات در اقتصاد، در کنار به تعویق انداختن معرف بخش خصوصی به دلیل انتظارات خوشبینانه نسبت به رفع تحریم‌ها، تسری رکود سمت عرضه به سمت تقاضای اقتصاد در سال ۱۳۹۴، منجر به شکل‌گیری انتظارات مثبت نسبت به شرایط اقتصادی سال ۱۳۹۵ شد. از یک‌سو حذف موانع تجارت خارجی و از سوی دیگر، آزاد شدن تقاضای به تعویق افتاده، انتظار بهبود چشم‌گیر و شتابان در شرایط اقتصادی را به وجود آوردند.

{اقتصاد}

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

کریدور شمال – جنوب؛ پل موفقیت اقتصادی ایران

بگیرند. علاوه بر اینها، چین و هند هم مشکلات ارضی زیادی به ویژه در بخش تبت دارند. اینها را بگذارید کنار رقابت های اقتصادی این دو غول آسیا که به زعم کریستین لاگارد رییس صندوق بین المللی پول، دهه آینده را به دهه آسیا تبدیل خواهند کرد.

با این اوصاف، هند نمی تواند دست روی دست بگذارد تا چین، توسعه گوادر را پیش ببرد و احياناً کشورهای آسیای مرکزی را نیز به این پروژه پیوند دهد. این نگرانی هندی ها از توسعه گوادر، به نفع توسعه چابهار است. اگر هندی ها طی سالهای گذشته به دلیل وجود تحریم های بین

المللی علیه ایران نمی توانستند به راحتی به چابهار بیایند، این مساله امروز حل شده است. توافق جدید ایران، هند و افغانستان برای توسعه چابهار و توسعه مسیرهای حمل و نقلی در شرق ایران هم در همین امتداد بود. چینی ها ادعا کرده اند تا پایان سال ۲۰۱۶ ، گوادر را افتتاح می کنند. اما هنوز فرصت باقی است. چون مسیر پیوستن کشورهای آسیای مرکزی از طریق افغانستان هنوز راه نیفتاده و شرایطش هم به دلیل نفوذ هند در افغانستان فراهم نیست. اما این مساله نباید به این خواب چند ساله هند و ایران در توسعه چابهار و کریدور شمال جنوب اضافه کند و وقفه دوباره ای به این پروژه مهم برای دهه های آینده ایران و منطقه تحمیل کند.

دیدار اخیر روسای جمهور ایران، روسیه و آذربایجان در باکو یک اتفاق مهم و یک دیدار آینده ساز بود. محور اصلی بحث ها هم به توسعه کریدور شمال جنوب باز می‌گشت. امروز کریدور شمال جنوب فقط آن مسیر کلاسیک توافق شده در سال ۲۰۰۰ نیست و شاخه های متعددی پیدا کرده. نگاه ایران و هند از بندرعباس به سوی جاسک و از آن مهم تر به سمت چابهار جلب شده است.

چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران است که دو بندر به نام های شهید بهشتی و شهید کلاتری دارد که هریک ۵ اسکله دارند و البته آبخور، مساحت، بارانداز، میزان انبار مسقف و طول اسکله های متفاوتی دارند. در شمال نیز علاوه بر بندر انزلی، بندر امیرآباد هم برای پیوند دادن آسیای مرکزی به این کریدور در حال توسعه است.

از سوی دیگر، عراق و اردن هم دوست دارند شاخه ای از این کریدور باشند و یکی از بنادر ایران را از طریق عراق به خلیج عقبه کنار دریای سرخ و در نزدیکی کانال سوئز متصل کنند. کمتر کشوری در منطقه است که نسبت به کریدور شمال – جنوب بی تفاوت باشد.

***توسعه راه آهن چابهار به زاهدان و مشهد و دسترسی به سرخس نیز به شدت مورد توجه سیاست گذاران ایران، هند و آسیای مرکزی است. از سورت دیگر، طرح قنار آهن مشهد- بجنورد- گرگان نیز مدنظر مسوولان وزارت راه است. چراکه بجنور، نزدیک ترین شهر ایران به عشق آباد است که پنجره ورودی آسیای مرکزی به کریدور شمال جنوب است. اما تا سرمایه گذاری گسترده ای در این مسیرها یعنی چابهار به خراسان شمالی انجام نشود، همچنان نگاه ها به سمت بندرعباس است. با این حال، راه آهن قزاقستان – ترکمنستان و ایران از مرز اینچه برون هم افتتاح شده است که مسیر دیگری از کریدور شمال – جنوب را تشکیل خواهد داد.

از سوی دیگر دریای خزر، مشکلات زیادی فعلا وجود دارد؛ راه آهن قزوین – رشت – آستارا هنوز تمام نشده است.فعلا نزدیک به ۹۰ درصد زیرسازی راه آهن قزوین – رشت انجام شده اما اعتبارات کافی برای پایان طرح تخصیص داده نشده است.جمهوری آذربایجان هم پیشنهاد ساخت راه آهن رشت به آستارا و همچنین پل مشترک مرزی و راه آهن آستارای آذربایجان را هم مطرح کرده تا با احیای راه آهن روسیه به آذربایجان، بارهای ارسالی از بندرعباس (و به زودی چابهار) از طریق خطوط ریلی به مسکو برسند. فرصت ها در حال گذرند. باید هر چه سریعتر از اوضاع منطقه بهره برداری کرد و این کریدور سرنوشت ساز را نهایی کرد.

آیا اقتصاد ایران می تواند به رشد پایدار دست پیدا کند

سوم، افزایش سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی است. البته روشن است که بین این سه پیش‌نیاز، ارتباط و هم‌پوشانی وجود دارد. در زمینه پیش‌نیاز اول (اصلاح بهره‌وری در رشد اقتصادی، فرآیندی بلندمدت است و مستلزم بهبود محیط کسب‌وکار، شفافیت و سلامت اقتصاد، ثبات اقتصاد کلان، آزادسازی اقتصادی، خصوصی‌سازی واقعی بنگاه‌های دولتی و عمومی، کاهش انحصار و رانت‌هاست.
آمار اقتصادی کشورها که توسط نهادهای غیرسیاسی و غیردولتی تولید می‌شود، یکی از زیربناهای رشد و توسعه اقتصادی است، زیرا سیاست‌گذاران اقتصادی از یک‌سو و سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی از سوی دیگر، تصمیمات خود را براساس اطلاعاتی که از آمارهای رسمی دریافت می‌کنند، تنظیم می‌کنند. وقتی یک اقتصاد از آمار رسمی و باکیفیت و معتبر و منظم محروم باشد، از یک‌طرف از سیاست‌گذاری باکیفیت محروم خواهد بود و از طرف دیگر، اعتماد سرمایه‌گذاران را از دست خواهد داد. به همین جهت، فرآیند تولید و انتشار آمارهای رسمی در دنیا بسیار شفاف و دقیق است؛ به‌گونه‌ای که ساعت دقیق انتشار آمارهای رسمی کاملاً مشخص و از پیش تعیین شده است. احساس رضایت عامه مردم از شرایط اقتصادی، آن‌طور که به کار سیاستمداران بیاید، از دل آمار و ارقام اقتصادی بیرون نمی‌آید، بلکه تابع علل و عوامل مختلفی است.

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

کریدور شمال – جنوب؛ پل موفقیت اقتصادی ایران

سیاست جدید وزارت جهادکشاورزی برای صادرات پرتقال و نارنگی در ازای واردات این محصولات، نگرانی‌هایی درباره سواستفاده واردکنندگان از این تصمیم و ورود آفات قرنطینه‌ای به کشور، ایجاد کرده است.

بسیاری از دست‌اندرکاران حوزه کشاورزی معتقدند تصمیم تازه وزارت جهاد که برای تشویق تِجار به صادرات مرکبات اتخاذ شده، ممکن است منجر به ایجاد بستری جهت افزایش قاچاق این اقلام به داخل کشور و توجه آن با نام واردات قانونی شود؛ ضمن آنکه در این فرایند، احتمال ورود آفات و بیماری‌های قرنطینه‌ای آسیب‌رسان به تولید داخل بسیار بالا است؛ چه آنکه تجربه گذشته نشان می‌شود متأسفانه ساز و کارهایی که برای اجرای این تصمیمات اتخاذ می‌شود، از قدرت کافی برخوردار نبود و در حوزه نظارت همچنان دچار ضعف است.

این نگرانی زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم میزان تولید مرکبات در سال جاری بسیار مطلوب بوده و کشور با مازاد محصول در این حوزه مواجه است؛ همانطور که به گفته مدیرکل دفتر میوه‌های گرمسیری و نیمه‌گرمسیری وزارت جهاد کشاورزی، پیش‌بینی می‌شود اسمال، ۴۰۷ میلیون تن مرکبات در کشور تولید شود. ابوالقاسم حسن‌پور در این زمینه به خبرنگار مهر گفت: بر اساس پیش‌بینی‌ها، میزان تولید مجموع مرکبات نیز در سال‌جاری، ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تن خواهد بود.

در این میان تولید مازاد و نگرانی از اینکه محصول روی دست کشاورزان بماند، باعث شد تا مسئولان برای جلوگیری از تکرار تجربه سال گذشته که منجر به خسارت سنگین کشاورزان شد، تدبیری بیاندیشند. در همین زمینه، سخنگوی مجمع نمایندگان مازندران با اشاره به اینکه دولت از خرید مرکبات حمایت کامل می‌کند، گفت: دولت مشوق‌های صادراتی برای خرید مرکبات شمال پرداخت می‌کند.

حسین نیاز آذری افزود: علاوه بر این اسمال نزدیک به یک میلیون ۶۰۰ هزار تن مرکبات تولید شده، مقرر گردیده دولت ۶۰ هزار تن مرکبات را با هدف ذخیره‌سازی شب عید به صورت بسته‌بندی شده خریداری کند. در این میان وزارت جهاد کشاورزی نیز به منظور حمایت از تولید داخل وارد میدان شد و اعلام کرد که این وزارتخانه، با اتخاذ سیاست «بازار در ازای بازار» از صادرات این محصولات حمایت می‌کند.

حتی محمود حجتی، وزیرجهاد کشاورزی نیز در همین راستا، طی نامه‌ای به وزیر صنعت، معدن و تجارت، اعلام کرده که بازرگانان محصولات کشاورزی در صورت صادرات سه کیلوگرم پرتقال و نارنگی، می‌توانند یک کیلوگرم از محصولات یادشده را از تاریخ ۱۵ اردیبهشت تا ۱۵ شهریور سال ۱۳۹۶ وارد کشور کنند. البته وزارت جهاد کشاورزی پیش از این هم، سیاست «بازار در ازای بازار» را برای محصولاتی مانند سیب درختی نیز اجرا کرده که اجزای آن دستاوردهای خوبی را به‌دنبال داشته است.

در عین حال، اجرای سیاست مذکور که در آن واردات موز به صادرات سیب درختی از کشور مشروط شده، واردکنندگان را مجبور کرد که به ازای واردات هر کیلوگرم موز، یک و نیم کیلوگرم سیب درختی صادر کنند تا مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی یک کیلوگرم موز، ۵ درصد تعیین شود. اما نکته حائز اهمیت آن است که سیاست مذکور، سبب شد صادرات سیب درختی در شش ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل با بیش از سه برابر افزایش، رشدی ۳۰۲ درصدی را تجربه کند.

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

بهبانهای برای قاچاق بیشتر
نکته قابل توجه در این میان، تولید محدود موز در کشور و نیاز به واردات این میوه است؛ ضمن اینکه موز در کنار آناناس، نارگیل و انبه چهار میوه‌ای هستند که واردات آنها ممنوع نیست؛ درحالی که واردات پرتقال و نارنگی به کشور ممنوع بوده و همواره، واردات غیرمجاز این محصولات جنجال‌های فراوانی را به پا و آسیب‌های سنگینی را به تولید و تولیدکنندگان وارد کرده است. در این میان، سوال مهمی که پیش می‌آید آن است که آیا سیاست اخیر وزارت جهاد کشاورزی می‌تواند مانند سیاست اتخاذ شده برای واردات موز، موفق عمل کند یا اینکه نتیجه‌های عکس خواهد داشت.

پاسخ کارشناسان به این سوال منفی است، آنان اعتقاد دارند این سیاست به قاچاق بیشتر مرکبات دامن می‌زند و بهانه‌ای برای واردکنندگان می‌شود تا فعال‌تر از قبل عمل کنند. در همین راستا، مجتبی شادلو رئیس اتحادیه باغداران استان تهران گفت: ما در حال حاضر نیاز به صادرات مرکبات داریم؛ اما در این زمینه باید شرایط کار هم فراهم باشد.

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

در صورتی‌که اقتصاد ایران به رشد پایدار دست پیدا کند

خطر ورود آفات و بیمارِیهای جدید
وی با ابزار نگرانی درباره این مساله که سیاست جدید می‌تواند بهانه‌ای برای واردکنندگان باشد، اظهار داشت: علاوه بر بحث آفات و بیماری‌هایی که احتمال ورود آنان از این طریق به کشور وجود دارد، براساس قانون، زمانی که ثبت سفارشی برای یک محصول انجام می‌شود تا مدت‌ها اعتبار دارد که می‌تواند عملیاتی شود. شادلو ادامه داد: علاوه بر این، احتمال دارد واردکنندگان بگویند ما محصولاتی را که به صورت قانونی وارد کرده بودیم در سردخانه‌ها انبار شده بود و در حال حاضر آنها را به بازار عرضه می‌کنیم و با این بهانه، واردات غیرمجاز انجام دهند. وی با تاکید بر اینکه باتوجه به شرایط موجود، ما نیاز به صادرات مرکبات از کشور داریم، تصریح کرد: بهتر بود دولت به جای اتخاذ این سیاست، امتیاز دیگری را برای صادرکنندگان در نظر می‌گرفت.

شادلو با بیان اینکه باید بحث‌ها به صورت کارشناسی شده باشد، گفت: اگر قرار باشد این اتفاق رخ دهد، باید در اجرای آن بسیار دقت شود، مسائل نظارتی، قرنطینه‌ای و مواردی از این دست به شدت مورد توجه قرار بگیرد؛ چراکه واردات مرکبات می‌تواند آفات و بیماری‌های قرنطینه‌ای لاعلاجی را وارد کشور و ما را درگیر کند. وی اضافه کرد: در گذشته نیز چنین آفتی از طریق واردات وارد کشور ما شده‌اند که واردات آنها با غیرمجاز بوده یا اینکه دقت عمل زیادی در این زمینه انجام نشده است. همان سابقه تلخی که از ورود حدود ۲۰ آفت قرنطینه‌ای به کشور و خسارت‌های سنگین از این طریق به تولید داخلی حکایت دارد و متأسفانه همچنان ادامه دارد.این مساله گویای آن است که دولت باید در این زمینه دقت لازم را به‌عمل آورد و همه چیز را به صورت دقیق و موشکافانه مورد بررسی قرار دهد.

منبع : مهر